מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד בקריאת שיר: בית, טור, חריזה, משקל ודובר
- להבחין בין שיר לירי לשיר סיפורי
- לזהות אמצעים כמו מצלול, אירוניה ושורה חוצה ביצירות מהפרק

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת מושגים

1. ב – בית
2. א – שורה אחת
3. ב – הדמות שמדברת בשיר, לא בהכרח המשורר
4. ב – שיר סיפורי
5. א – שיר לירי מביע רגשות, שיר סיפורי מספר עלילה
6. ג – דוד אבידן
7. ב – ח"נ ביאליק

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – את השיר כתב דוד אבידן
2. נכון – זהו שיר ותיק בנחלת הכלל
3. לא נכון – בשורה חוצה המשפט דווקא ממשיך לשורה הבאה
4. נכון – זו ההגדרה של מצלול
5. לא נכון – שיר לירי מביע רגשות ולא בהכרח עלילה
6. נכון – זהו שיר מוכר של נתן זך

חלק ג' – השלמת מילים

1. בית
2. מצלול
3. נמען
4. לירי
5. חוצה

חלק ד' – התאמת משורר ליצירה

- 1 – ב (דוד אבידן)
- 2 – ד (ח"נ ביאליק)
- 3 – א (נתן זך)
- 4 – ג (נורית זרחי)

חלק ה' – כתיבה קצרה

1. הדובר הוא דמות בתוך השיר, לא בהכרח זהה למשורר שכתב אותו
2. תיאור מצב שבו נאמר דבר אחד אך מתכוונים להפך, או ציפייה שלא מתממשת

חלק ו' – משימת כתיבה

1. תשובה אישית הכוללת זיהוי דובר, נמען ורגש מרכזי, עם התייחסות לשיר קונקרטי מהפרק

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בית הוא קבוצת שורות, טור הוא שורה אחת
- דוגמאות מהפרק כמו בעיות אישיות לעומת שירים עם עלילה ברורה
- הדובר הוא דמות בתוך השיר שיכולה להיות שונה מהמשורר עצמו

טיפים להפעלה:

- מומלץ לקרוא את השירים בקול רם לפני תחילת העבודה על הדף
- אפשר להיעזר בכרטיסיות החזרה לחיזוק המושגים לפני המבחן
- לתלמידי חנ"מ ועולים כדאי לצמצם לפריטים ללא סימון skip_n ולהוסיף הדגמה משותפת בלוח

דף תרגול: איך קוראים שיר?

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשיעור זה נלמד לקרוא שיר כמו בלשים - לזהות את מרכיבי הבנייה שלו, ונכיר יצירות של דוד אבידן, נורית זרחי, נתן זך וח"נ ביאליק.

1 חלק א' – הבנת מושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך נקראת קבוצת שורות בשיר שמהווה יחידה אחת?

א) טור ב) בית ג) חרוז ד) משקל

2. מה נקרא "טור" בשיר?

א) שורה אחת ב) קבוצת בתים ג) סוף השיר ד) הכותרת

3. מי זה "הדובר" בשיר?

א) המשורר תמיד ב) הדמות שמדברת בשיר, לא בהכרח המשורר ג) הקורא של השיר

ד) מי שהדפיס את השיר

4. שיר שמספר סיפור עם עלילה נקרא:

א) שיר לירי ב) שיר סיפורי ג) שיר חופשי בלבד ד) כותרת

5. מה ההבדל בין שיר לירי לשיר סיפורי?

א) שיר לירי מביע רגשות, שיר סיפורי מספר עלילה ב) שיר לירי תמיד מחורז

ג) שיר סיפורי תמיד קצר יותר ד) אין הבדל ביניהם

6. מי כתב את השיר "בעיות אישיות"?

א) ח"נ ביאליק ב) נתן זך ג) דוד אבידן ד) נורית זרחי

7. מי כתב את השיר "אל הציפור"?

א) דוד אבידן ב) ח"נ ביאליק ג) נתן זך ד) נורית זרחי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	"בעיות אישיות" נכתב בידי נורית זרחי	☐	☐
2	"אל הציפור" של ביאליק הוא שיר קלאסי שנדפס בשנת 1892	☐	☐
3	שורה חוצה היא שורה שהמשפט בה נגמר ולא ממשיך הלאה	☐	☐
4	מצלול הוא חזרה על צלילים דומים ביצירה	☐	☐
5	שיר לירי תמיד מספר סיפור עם עלילה מלאה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
6	נתן זך כתב את השיר "כשצלצלת רעד קולך"	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. קבוצת שורות בשיר הנחשבת ליחידה אחת נקראת _____

2. חזרה על צלילים דומים בשיר יוצרת תופעה בשם _____

3. מי שהשיר פונה אליו נקרא _____

4. שיר _____ הוא שיר שמביע רגשות והרהורים אישיים

5. שורה שהמשפט בה ממשיך לשורה הבאה בלי להיעצר נקראת שורה _____

4 חלק ד׳ – התאמת משורר ליצירה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בעיות אישיות	___	**א.** נתן זך
2. אל הציפור	___	**ב.** דוד אבידן
3. כשצלצלת רעד קולך	___	**ג.** נורית זרחי
4. מרגרט אן	___	**ד.** ח״נ ביאליק

5 חלק ה׳ – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין הדובר בשיר לבין המשורר עצמו

2. תארו דוגמה לאירוניה כפי שלמדתם שהיא מופיעה בשיר "בעיות אישיות"

6 חלק ו׳ – משימת כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחד מהשירים שנלמדו בפרק וכתבו פסקה קצרה: מי הדובר, למי הוא פונה, ומה הרגש המרכזי בשיר

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין בית לטור בשיר?

תנו דוגמה לשיר לירי ולשיר סיפורי מהפרק

מי זה הדובר בשיר, ולמה הוא לא תמיד המשורר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀